

Юля Цімафеева

ВЕРШЫ З КНІГІ «ЦЫРК» (2016)

Цырк

Я нарадзілася
з вандроўным цыркам унутры.
З цыркам, толькі падумай,
у палескай вёсцы.
Жанглёры, акрабаты,
барадатыя жанчыны...
Які сорам!

Вандроўны цырк
вырастаў разам са мной,
як ваўчаныя, што хоча мяса,
яны ўсе хацелі феерверкаў
і шырокіх дарог.
А тут
бураковыя палі,
каларадскія жукі,
народныя прыкметы.

Я хавала свой цырк
між старонак кніг,
як гербарый.
Жанглёраў, акрабатаў,
барадатых жанчын
я выпроствала
ў спадзеве высушыць
іхнія прагныя целы.

Але цыркачы
адмаўляліся гінуць,
яны раслі і мацнелі
пад коўдрай старонак,
на калорыях літар,
у шатры майго цела.

Яны вучыліся
цыркавым хітрыкам,
як вучацца качаняты,
кураняты, парсючкі.
А, можа, іх пераймалі?

І калі набраліся сіл,
знайшлі драбіны,
накрэмзалі мапу –
калі змаглі ўсё тое,
чаго хацелі й што мусілі...

Цыркачы мяне скралі.
Цыркачы мяне з'елі.

Цыркачы адкрылі
нарэшце ўва мне
свой вандроўны цырк.

У садзе

Зубатыя кветкі прарастаюць
з гэтага зерня.
Чапляюць за ногі ўсіх,
хто праходзіць побач,
просьяць са слязьмі і мальбою
каб іх забралі адсюль,
з гэтага саду.

Зубы ў кветак нявострыя,
зубы ў кветак нязлыя.
Іх пялёсткі блішчаць на сонцы
ад несупынных слёз.
Іх сцябліны гайдаюць
нястомна галоўкамі.

Нам падабаюцца
зубатыя кветкі,
якія нікога не ўкусяць,
якія нікога не раняць,
толькі сэрца крануць,
а на выхадзе з саду адпусцяць.

Калі ж кветкі наплачуцца,
яны зноў дадуць зерне.
Збяры яго і пасадзі ў гэтым садзе.
Павер, тут ім самае месца,
а што зубатыя кветкі кажучь,
не слухай.

Поле I

Ваша поле шырокае і лянівае
Раскінулася, як шэрая бабская хустка.
Яна вас грэе,
Яна вас трымае ля сябе,
Маленькіх і працавітых,
Прывязаўшы за ногі ў брудных
гумовых ботах, за пазбіваныя пальцы,
за цёмныя ад сонца шыі.
Поле скруціла вас, змусіла да
незлічоных
паклонаў. Вашы рукі – вось
вашы сапраўдныя думкі,
забытваюцца ў сырых разорах,
разгладжваюць і лашчаць
маршчыны ўладнай гаспадыні.

Я ваша дзіця, поле мае
і на мяне права.
Але мае ногі падкошваюцца,
Рукі не хочуць гладзіць разоры.
Я падаю і рыю тунэль,
Я ўцякаю з роднай зямлі
пад зямлю, пад грузнае

цела поля.
Куды я выпаўзу
з-пад гэтых цёмных неахопных
грудзей,
з-пад гэтага цяжкага чэрава,
з пад гэтых урадлівых угноеных
сцёгнаў:
да мора, да зораў, да гор?
Хто сустрэне мяне па той бок тунэлю:
Бог, вада ці драпежная дзюба?!

Няўмольнае поле
пакарала мяне за ўцёкі –
зработала
сляпою краціхай.

Поле II

Штогод поле робіцца маладой
пад тонкім вэлюмам снегу,
пад строгім наглядам традыцый.
Яго расчэсваюць граблямі,
разгладжваюць плугамі
і апладняюць.

Поле расце. Поле цвіце.
Закусвае сухія вусны разораў,
слухае сэрцы маленькіх бульбін
пад кожным калівам.

Поле не можа ўстаць,
ляжыць распластаная, капрызная
ў пустазеллі й бацвінні.
Просіць сонца. Просіць вады.

Увосень парадзіха ўздрыгне
ад першага холаду,
скаланецца апошняя грымотай;
і паскачуць, пасыплюцца
ў кашы яе круглыя дзеці.

Апусцелае поле выдыхне.
і заплюшчыць земляныя вочы.

Спі спакойна, старая.
Хутка зноў прачынацца.

Цела паэта належыць яго радзіме.
Абяздоленая зямля прамаўляе ротам
паэта,
Вочы паэта бачаць несправядлівасць
пакутаў,
А вушы чуюць крыкі нявіннай ах-
вяры.
Валасы паэта становяцца дуба,
Ногі паэта прарастаюць дубамі,
А далоні паэта сціскаюцца ў кулакі.
І ў яго жылах закіпае кроў:
як можна дапусціць столькі гора?!

Бясспрэчна, цела паэта належыць яго
радзіме.
Хіба ўмее радзіма нешта сказаць без
яго?!

Радзіма!
А ці грэба табе маё цела, цела паэткі?
У мяне такая ж гарачая кроў,
Рукі і ногі,
Вочы мае бачаць шмат і вушы чуюць,
І мой рот не меншы за рот паэта!

Маўчыш, адварочваешся?
Бо думаеш, ты такая, як я?
Ты не хочаш быць моцнай, радзіма,
Я ўгадала?
Ты хочаш, каб паэт сказаў за цябе,
Каб шкадаваў цябе,
Каб выціраў табе слёзы,
І ўсім расказаў,

як ты пакутуеш
і якая ты малайчына?..
Праўда, радзіма?

Але ты мяне не слухаеш,
Ты зноў скардзішся свайму паэту.

Цела паэткі табе не патрэбна.
І я забіраю яго сабе.

Сэрца-Камароўка

Камароўка, я хачу стаць нябачнай
каб дакрануцца да усіх тваіх прада-
вачак
каб гладзіць ім валасы,
папраўляць ім каптурыкі
і пацеклую ад задухі туш
каб нюхаць іхнія кішкі
каб гладзіць косткі
іх вэнджаных скумбрыяў
каб браць у далоні бульбу
гладкую чыстую
клубень за клубнем
глядзець у яе свядомыя вочкі
і складваць назад
на люстэркі вагаў

Камароўка, ты сэрца гэтага горада
свежае мокрае сіне-чырвонае
сінія фартухі велічных малочніц
чырвоныя – каралеваў
мясных астравоў
белыя прожылкі грэбляў
сырных уладарак
ты ўся ў вечным руху
хуткія рукі тваіх гаспадыняў
шпаркія крокі пакупнікоў
пад купалам, пад навесам
ты ўся жаданне

і ўся трымценне

ты багатая, Камароўка
ты поўная ты ўся для нас
кармі нашы вочы
нашы вушы насы
нашыя пальцы
прагнуць цябе
нашы гарадскія сэрцы
адбіваюць свой рытм
у суладдзі з тваім